

De brandende braambos

Thema: De woestijnreis
Exodus 3: 1-12 en 4: 1-17

a. Mozes door God geroepen (Ex. 3: 1-12)

UITLEG VAN DE TEKST

Mozes is met de kudde van zijn schoonvader Jethro in de woestijn. Kennelijk heeft hij de taak overgenomen van de dochters van Jethro (zie Ex. 2: 18). Het is een voorbereiding op zijn leiderschap zonder dat Mozes dit weet. Hij zal straks het volk Israël door de woestijn heen leiden naar het beloofde land. Inmiddels heeft Mozes veertig jaar ervaring met het hoeden van (vaak) dwaalzieke schapen. Hier is hij met de kudde in de buurt van de berg Horeb, de berg van God (Ex. 3: 1). Gelegen in het Sinaïgebergte, waar de Heere later Zijn wet aan het volk zal geven (zie Hand. 7: 30). Daar verschijnt de HEERE aan Mozes. In vers 2 gaat het over de Engel des HEEREN. Uit het vervolg blijkt dat we hier moeten denken aan de Heere Zelf. Ook kun je bij de uitdrukking 'Engel des HEEREN' denken aan de oudtestamentische verschijningsvorm van Gods Zoon. De HEERE verschijnt aan Mozes in een brandend braambos. Mozes ziet het vuur branden, maar het struikgewas wordt niet verteerd. Vuur is in de Bijbel vaker een teken van Gods aanwezigheid (vuur op de berg Horeb, Ex. 19; vuur op het altaar, Lev. 10; vuur bij het offer, 1 Kon. 18 en bij de uitstorting van de Heilige Geest, Hand. 2). Als Mozes op onderzoek uitgaat, hoort hij Gods stem Die hem roept. Mozes mag niet dichterbij komen. Hij moet zijn schoenen uittrekken, want hij staat op heilige grond. In Gods nabijheid past diepe eerbied. Het uitdoen van de schoenen is daar een teken van. Nu openbaart de Heere Zich aan hem als de God Die Zijn verbond heeft gesloten met Abraham, Izak en Jakob. Als Mozes Hem hoort, wordt hij

zozeer vervuld met vrees dat hij zijn gezicht bedekt (Ex. 3: 1-6). De HEERE zegt dat Hij de onderdrukking van Zijn volk heeft gezien en hun geschreeuw om hulp heeft gehoord. Hij zal hen verlossen uit de hand van de Egyptenaren en brengen in het land dat Hij heeft beloofd aan Abraham en zijn nageslacht (zie bijv. Gen. 12, 13, 15 en verder). Mozes wordt ingeschakeld in Gods verlossingsplan. De Heere roept hem weg uit Midian en zendt hem naar de Farao in Egypte om Zijn volk te bevrijden (Ex. 3: 7-10). Veertig jaar geleden was Mozes ervan overtuigd dat hij de man was die Israël verlossen zou (zie Ex. 2). Toen kon hij niet wachten op Gods tijd. Nu eindelijk Gods tijd gekomen is, ziet Mozes het niet meer zitten. Het eerste wat hij zegt is: 'Wie ben ik dat ik tot Farao zou gaan...?' (Ex. 3: 11). Mozes komt met bezwaren en uitvluchten. Met geduld komt de Heere hem hierin tegemoet. Hij belooft Mozes dat Hij met hem mee zal gaan. Als Hij op Mozes' vraag Zijn Naam bekendmaakt, blijkt Zijn Naam opnieuw een belofte van Zijn trouw te zijn: Jahweh, 'Ik zal zijn Die Ik zijn zal'. De Naam zegt dat de HEERE er is. Hij bestaat. Hij is werkelijkheid tegenover al die afgoden die niet bestaan. De Naam zegt dat de HEERE altijd Dezelfde is. Met deze verbondsnaam belooft de HEERE dat Hij van eeuwigheid tot eeuwigheid Dezelfde blijft. Dat Hij doet wat Hij zegt (zowel Zijn beloften als Zijn waarschuwingen).

TER OVERWEGING

Zonder dat Mozes het weet, wordt hij opgeleid om het volk te leiden. De 'schaapherder' zal straks de herder worden van Gods eigen volk. Zo werkt de Heere nog. Mensen worden soms zonder het zelf te weten voorbereid op een taak in Zijn Koninkrijk.

De ontmoeting met de Heere maakt Mozes duidelijk dat de Heere een heilig God is. Hij is de God der goden. Tegenover de Heere past diep ontzag, diepe eerbied. Het is goed als we in ons spreken, maar ook in ons bidden, tegenover de kinderen tonen dat we rekenen met Gods heiligheid.

De Naam van de HEERE wordt bekendgemaakt. De afgoden zijn er niet. Ze bestaan niet. Ze waren er gisteren niet en ze zullen er nooit zijn. Ze zijn bedenkensels van ons mensen. De HEERE is er. Zo is Zijn Naam. Hij is de God Die is, Die was en Die zijn zal. Hij is er echt bij. We leren de kinderen om zich te richten op deze HEERE Die er werkelijk is. We leren hen Zijn Naam.

GELOOFSLEER

Mozes ontmoet de HEERE, de enige en ware God (vgl. art. 1 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis): 'Wij geloven allen met het hart en belijden met den mond dat er is een enig en eenvoudig geestelijk Wezen, Hetwelk wij God noemen: eeuwig, onbegrijpelijk, onzienlijk, onveranderlijk, oneindig, almachtig; volkomen wijs, rechtvaardig, goed, en een zeer overvloedige Fontein van alle goed.'

b. De wonderen (Ex. 4: 1-17)

UITLEG VAN DE TEKST

Mozes blijft bezwaren maken. Hij is bang dat zijn Israël hem niet zal geloven. Als we bedenken hoe zij veertig jaar geleden reageerden toen hij hen wilde verlossen, dan kunnen we dat wel begrijpen. Mozes was een mens als wij. Het is niet verwonderlijk dat hij heeft opgezien tegen deze taak. De Heere geeft Mozes drie bijzondere tekenen. Als hij zijn staf op de grond werpt, verandert deze in een slang. Grijpt hij de slang bij de staart vast, dan wordt deze weer een stok. Voor het tweede teken moet Mozes zijn hand verbergen onder zijn kleren. Haalt hij zijn hand weer tevoorschijn, dan is deze melaats, ongeneeslijk ziek. Wanneer hij hem opnieuw tussen zijn kleren steekt, komt deze geheel gezond terug. Twee tekenen waarmee Mozes mag laten zien dat hij komt in de Naam van de HEERE, de Almachtige, Die Zich ontfermt over Zijn volk. Vervolgens geeft de Heere hem een derde teken. Dit teken is al een vooruitwijzing naar de eerste plaag over Egypte. Mozes moet water scheppen uit de rivier. Het water dat hij uitgiet op het droge zal veranderen in bloed. Mozes blijft moeite houden met Gods opdracht. Hij werpt tegen dat hij niet geschikt is om het woord te voeren. Hij komt te moeilijk uit zijn woorden. Nu wijst de Heere op Zichzelf. Als Hij, Die de mens zijn mond geeft, je roept dan mag je niet twifelen dat Hij machtig genoeg is ie-

mand woorden in de mond te geven! Met een rijke belofte verzekert de Heere aan Mozes dat Hij hem de woorden in de mond zal geven. Kan de Heere Mozes nog meer tegemoet komen? Toch vraagt Mozes of de Heere niet een ander wil sturen. Dan is Gods geduld ten einde. Hij zal Mozes helpen door zijn broer Aäron te sturen. Aäron mag mee om het woord voeren. Maar daarmee komt Mozes zelf er niet onder uit. Hij moet gaan en nu meteen. De Heere roept. Mozes' verzet is gebroken.

TER OVERWEGING

Op allerlei manieren probeert Mozes onder de roepstem van de Heere uit te komen. Wat heeft de Heere veel geduld en wat gaat Hij liefdevol met hem om. Ondertussen blijft Hij wel bij Zijn roeping. De Heere laat Mozes niet aan zijn lot over. Hij belooft met Zijn knecht te zijn. Ook nu leert de Heere ons: 'Hij Die u roept, is getrouw, Die het ook doen zal' (1 Thess. 5: 24). God geeft Zijn knechten alles wat nodig is om te dienen.

In de geschiedenis van de besnijdenis van Mozes' zoon laat de Heere zien dat Hij niet alleen barmhartig, maar ook heilig is. Voordat Mozes het volk uit Egypte kan voeren, moet de zonde in zijn eigen gezin worden weggedaan. Gersom moet eerst besneden worden. De Heere wil dat wij het nauw nemen met Zijn Woord.

De Heere doet altijd wat Hij zegt, maar Hij doet het wel vaak anders dan wij van tevoren denken. Toen het volk de woorden van Mozes en Aäron in dankbare verwondering aanhoorde, was de verlossing aanstaande. Maar eerst zou de nood nog groter worden dan ooit tevoren. Wijs de kinderen erop dat het in ons leven soms heel anders gaat dan wij hadden gedacht. Leer hen nog meer om zich vast te klemmen aan Gods beloften, wat er ook gebeurt. Daarmee kom je nooit bedrogen uit.

GELOOFSLEER

Voor dit gedeelte kunnen we wijzen op Gods voorzienigheid. Hij voorziet in alles, op Zijn tijd en regeert alle dingen (Nederlandse Geloofsbelijdenis, art. 13) 'Van de voorzienigheid Gods en regering aller dingen': 'Wij geloven dat die goede God, nadat Hij alle dingen geschapen had, deze niet heeft laten varen, noch aan het geval of de fortuin overgegeven, maar ze naar Zijn heiligen wil also stiert en regeert, dat in deze wereld niets geschiedt zonder Zijn ordinantie; hoewel nochtans God noch auteur is, noch schuld heeft van de zonde die er geschiedt. Want Zijn macht en goedheid is zo groot en onbegrijpelijk, dat Hij zeer wel en rechtvaardiglijk Zijn werk beschikt en doet, ook wanneer de duivelen en Goddelozen onrechtvaardiglijk handelen. En

aangaande hetgeen Hij doet boven het begrip des menselijken verstands, datzelve willen wij niet curieuselijk onderzoeken, meer dan ons begrip verdragen kan; maar wij aanbidden met alle ootmoedigheid en eerbied de rechtvaardige oordelen Gods, die ons verborgen zijn; ons tevreden houdende dat wij leerjongeren van Christus zijn, om alleen te leren hetgeen Hij ons aanwijst in Zijn Woord, zonder deze palen te overtreden. Deze leering geeft ons een onuitsprekelijken troost, als wij door haar geleerd worden dat ons niets bij geval overkomen kan, maar door de beschikking van on-

zen goedertieren hemelsen Vader, Die voor ons waakt met een Vaderlijke zorg, houdende alle schepselen onder Zijn heerschappij, alzo dat niet één haar van ons hoofd (want die zijn alle geteld), ook niet één musje op de aarde vallen kan zonder den wil onzes Vaders. Waarop wij ons verlaten, wetende dat Hij de duivelen in den toom houdt en al onze vijanden, die ons zonder Zijn toelating en wil niet schaden kunnen. En hierin verwerpen wij de verdoemelijke dwaling der Epicureeën, dewelke zeggen dat Zich God nergens mede bemoeit en alle dingen bij geval laat geschieden.'

